

Educació amb les persones adultes

2013/2014

Codi: 101673

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Margarida Massot Verdu

Correu electrònic: Margarida.Massot@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta és una assignatura obligatòria de tercer, i és la base de la menció Educació d'Adults de quart.

Objectius

1. L'adquirir un marc teòric específic i ampli que permeti analitzar el context en el que l'educador/a social realitzarà la seva activitat professional així com entendre, interpretar i valorar críticament les relacions existents entre educació de les persones adultes i societat actual des d'una perspectiva social.
2. L'adquirir les competències i continguts específics a través de l'assignatura per assolir les habilitats suficients per al desenvolupament del perfil professional del futur educador i educadora social.
3. Analitzar i reflexionar sobre la pròpia tasca professional i relacionar i vincular els fets socials més rellevants amb l'àmbit socioeducatiu des d'una perspectiva crítica i normativa.

Competències

Educació social

- Acompanyar les persones en els seus processos de creixement i emancipació.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Participar en els debats teòrics que afecten la professió i que afecten els diferents àmbits d'actuació.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les particularitats psicosocials de les persones adultes que condicionen els objectius i

mètodes dels programes d'educació d'adults.

2. Analitzar les particularitats psicosocials de les persones adultes que condicionen les estratègies didàctiques específiques.
3. Contextualitzar l'acció socioeducativa segons els diferents models i teories de l'educació d'adults.
4. Conèixer els models i sistemes d'educació de persones adultes.
5. Conèixer i aplicar experiències innovadores eficaces i eficients, per facilitar els processos d'aprenentatge i la construcció de coneixements dels alumnes
6. Conèixer la legislació i polítiques educatives en la formació de persones adultes.
7. Conèixer les teories i models d'aprenentatge de les persones adultes.
8. Demostrar coneixements teòrics, filosòfics, psicològics i sociològics aplicats, didàctics, de l'Educació de persones Adultes.
9. Demostrar els coneixements necessaris de Didàctica i principis de programació i planificació en FpA.
10. Demostrar la capacitat per al treball en equip, el compromís individual i col·lectiu envers la tasca a realitzar.
11. Detectar necessitats formatives de la població adulta en la societat de la informació.
12. Dissenyar i aplicar plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius propis de la FpA.
13. Elaborar materials didàctics específics i adequats a les diferents modalitats i soports: presencials i virtuals.
14. Elaborar materials i recursos didàctics per a col·lectius específics de persones adultes.
15. Establir els principis i bases metodològiques pròpies dels processos d'ensenyament - aprenentatge amb persones adultes.
16. Gestionar la informació relativa a l'educació d'adults per a la presa de decisions.
17. Lliurar en temps i forma les activitats proposades.
18. Mantenir una actitud radical i crítica d'observància envers les situacions de desigualtat per raó de pobresa, gènere, ètnia i/o procedència i orientació sexual i procedir al seu anàlisi, denuncia i transformació d'aquestes mateixes desigualtats en oportunitats.
19. Organitzar el treball de forma estructurada en relació a les demandes.
20. Participar en seminaris, jornades, congressos, simposiums.

Continguts

1. Fonaments històrics, filosòfics i sociològics de l'Educació de persones Adultes.
2. Teories i models d'ensenyament i aprenentatge de les persones adultes.
3. Legislació educativa en Formació de persones adultes. Polítiques educatives en Educació de persones Adultes.
4. Models i sistemes d'Educació de persones Adultes: escola, entorn i xarxes socials.
5. Necessitats formatives de la població adulta a la societat de la informació. nous col·lectius, nous perfils, joves, dones, minories
7. Oferta formativa: plans i programes de formació de persones adultes.

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

L'assignatura s'imparteix en dos formats: 35 hores en gran grup i en 15 hores en format seminari (3 desdoblaments) vinculades als diferents blocs de continguts.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Seminari, desdoblament en 3 grups	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Treball en gran grup	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Supervisades			
Avaluació	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Tutories	22	0,88	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs, ampliació i estudi	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que esmostren en la graella que hi ha a continuació.

Blocs/ Tema	Activitat d'Avaluació	% de la nota
Tema-1	Es recollirà 1 evidència que sintetitzi el contingut del bloc.	5
Tema-2	Es recollirà 1 evidència que sintetitzi el contingut del bloc.	5
Tema-4	Es recollirà 1 evidència que sintetitzi el contingut del bloc.	5
Tema-5	Es recollirà 1 evidència que sintetitzi el contingut del bloc.	5
E	Examen.	40
F	Treball.	40

Per poder superar l'assignatura s'han d'aprovar cadascun dels blocs d'activitats avaluatives de que consta l'assignatura. Les notes de les activitats de cada bloc es poden compensar si cadascuna obté una puntuació

mínima de 4.

El model d'avaluació és la l'avaluació continua, això implica la regularitat en el lliurament i retorn dels treballs. Els treballs es retornaran en un termini aproximat a un mes posterior al seu lliurament.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs, pràctiques o exàmens implica una qualificació final de suspès de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	40	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 15, 16
Tema-1	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 8, 11
Tema-2	5%	0	0	5, 9, 14, 15, 16, 18
Tema-4	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11
Tema-5	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 16
Treball en petit grup	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Bibliografia

TEMA 1

Botkin, J.W. (1979). Aprender, horizonte sin límite. Ed. Santillna. Aula XXI. Madrid.

Faure, E. (1973). Aprender a ser. Alianza Universidad. Unesco. Madrid.

Flecha, R. (1990). Educación de las personas adultas. Ed. El Roure. Barcelona.

Formariz (coord), Ayuste, Casamitjana, Ferrer, Massot, (2009), La formació bàsica de persones adultes: imaginari social, aproximació teòrica, organització democràtica. ICE. Universitat de Barcelona.

Garcia Carrasco (1997) Educación de adultos. Ariel educación. Barcelona

Garcia Carrasco, J. (1991). La educación básica de adultos. Ed. CEAC. Barcelona.

Lengrand, P. (1973). Introducción a la educación permanente. Ed. Teide./Unesco. Barcelona.

Lowe, J. (1976). La educación de adultos. Ed. Sígueme./Unesco. Salamanca.

Lowe, J. (1978). La educación de adultos. Perspectivas mundiales. Ed. Sígueme/Unesco. Salamanca.

LUDoJOSKI, R. (1972). Andragogía o educación del adulto. Ed. Guadalupe. Buenos Aires.

MEC. (1986). Libro Blanco de la Educación de adultos. Direcció gral. Promoción Educativa. Madrid.

Schwartz, B. (1976). Proyecto de educación permanente. Publicaciones ICCE. Madrid.

OCDE /MECD (2003). Más allá de la retórica: políticas y prácticas de la educación de adultos.

UNESCO (1976) Recomendación relativa al desarrollo de la educación de adultos. ((Nairobi).

UNESCO (1997) Agenda para el futuro. (Hamburgo)

UNESCO (1990). Declaració mundial sobre educació per a tothom. (Jomtiem-Tailandia). Centre Unesco de Catalunya. Barcelona.

TEMA 2

Camps, V. (1988). Ética, retórica y política. Ed. alianza Universidad. Madrid.

Camps, V. (1990). Virtudes públicas. Ed. Espasa Calpe. Madrid

Cortina, A. (1994) La ética de la sociedad civil. Anaya. Madrid

Freire, P. (1970) Pedagogía del oprimido. S. XXI. Madrid

Freire, p. (1990) La naturaleza política de la educación. Paidós, Barcelona

Freire, P. (1993). Pedagogía de la esperanza. Siglo XXI editores. Madrid.

Fullat, O. (1990). Paideusis. Publicacions de la UAB.

Marx, K. I Engels, F. (1978). Textos sobre educación y Enseñanza. Alberto Corazón editor. Madrid.

Mate, Reyes () Religión y laicidad. CSIC.

Mounier, E. (1990). ¿Qué es el personalismo? Ed. Sígueme. Salamanca; en GARCIA LOPEZ, R. (1991).

Mounier. E. Vida y obras, bibliografía y textos. Ed. Dykinson. Madrid.

Muguerza, Javier () Verdad, consenso y tolerancia: la incomodidad del lugar del otro. UNED

TEMA 3

Appel, M., Beane, JA. (1997). Escuelas democráticas. Morata. Madrid

Ayuste, A., Flecha, R., López Palma, F. I Lleras, J. (1994). Planteamientos de la pedagogía crítica. Comunicar y transformar. Ed. Graó. Barcelona.

Beck, U. 1998. ¿Qué es la globalización?. Barcelona: Paidós.

Beck, U.; Giddens, A.; Lash, S. 1997. Modernidad Reflexiva. Barcelona: Península.

Beck. U. (1998) Sociedad del riesgo. Paidós Básica. Barcelona

Butler, J. I Alt. (2001) Mujeres y transformaciones sociales. El Roure. Barcelona

Flecha, R. (1990). La nueva desigualdad cultural. Ed. El Roure. Barcelona.

Bernstein, B. 1990. Poder, educación y conciencia. So. transmisión cultural. Barcelona: El Roure.

Bernstein, B. 1988. Clases, códigos y control. Madrid: Akal.

Elboj, C. Puigdemívol, I., Soler, M., Valls, R. (2002) Comunidades de aprendizaje. Transformar la educación.

Graó. barcelona

Freire, P. (1987). L'educació com a pràctica de la llibertat. Eumo editorial. Vic.

Freire, P (2004). Pedagogía de l'autonomía. Siblo XXI. Sao Paulo. Brasil

Freire, O. (1970). Pedagogia del oprimido. Tierra Nueva. Montevideo

Giroux, H.A. (1992). Más allá de las teorías de la reproducción, en GIROUX i FLECHA Igualdad educativa y diferencia cultural. Ed. El Roure. Barcelona.

Giroux, HA. (2001) Cultura, política y práctica educativa. Graó. Barcelona

Gras, A. (1976). Textos fundamentales de Sociología de la Educación. Ed. Narcea. Madrid.

Janne, H. (1976). Fundamentos teóricos de la educación permanente: enfoque sociológico, en DAVE, Fundamentos de la educación permanente. Ed. Santillana/Unesco. Madrid..

Jarvis, P. (1989). Sociología de la educación continua y de adultos. Ed. El Roure. Barcelona.

Mclaren, P (1997) P. Pedagogia crítica y cultura depredadora. Paidós educador. Barcelona

Ramonet, I. (1998) Pensamiento crítico vs. Pensamiento único. Temas de debate. Madrid

TEMA 4

Amat, O, Pineda, P. (1996) Aprender a enseñar. Edicions gestió 2000, SA. UAB

Broquett, G. Hiemstra, R. (1993) El aprendizaje autodirigido en la educación de adultos. Paidós educador. Barcelona

Cabello MJ. (1997) Didáctica y educación de adultos. Ediciones Aljibe.. Málaga

Claxton, c (2000) Aprender. El reto del aprendizaje continuo. Paidós.

Erikson, E.H. (1981). La adultez. Fondo de Cultura Económica. Mexico.

Ferrández, A, Puente, M. (1991). Educación de las personas adultas. Macrodidáctica (volumen 1). Ed. Diagrama. Madrid.

Ferrández, A., Puente, M. (1992). Educación de las personas adultas. Psicopedagogía y microdidáctica (volumen 2). Ed. Diagrama. Madrid.

Ferrández, A., Gairín, J., Tejada, J. (1990). El proceso de aprendizaje en el adulto. Ed. Universidad Popular de Zaragoza. Zaragoza.

Flecha (1997) Compartiendo palabras. El aprendizaje de las personas adultas a través del diálogo. Paidós. Barcelona

Garcia Magruga, J.A., Carretero, M. (1985). La inteligencia en la vida adulta, en Carretero, Palacios , Marchesi, Psicología evolutiva-3. Adolescencia, madurez y senectud. Alianza psicología. Madrid.

Hautecoeur, J.P. (1992). Alpha-92. Estrategias de alfabetización. MEC7UNESCO. Madrid.

Holec, H. (1979). Autonomie et apprentissage des langues etrangeres. Hatier. Strasbourg. France.

Kidd, J. (1973). Cómo aprenden los adultos. Ed. Ateneo. Buenos Aires.

Kozol, J. (1990). Analfabetos USA. Ed. El Roure. Barcelona.

Léon, A. (1973). Psicopedagogía de los adultos. Ed. Siglo XXI. Madrid.

Marzo, A., Figueras, J.M. (1990). Educación de adultos. Ed. Horsori. ICE. Barcelona.

Medina, O. (1997) Modelos de educación de personas adultas. El Roure, Barcelona

Nickerson, R.S., Perkins, D.N. I Smith, E.E. (1987). Enseñar a pensar. Ed. Paidós/MEC. Barcelona.

Nisbet, J., Shucksmith, J. (1987). Estrategias de aprendizaje. Ed. Santillana. Aula XXI. Madrid.

Ramírez, J.D., De La Mata, M.L., Cubero, M., Sánchez, J.M., Santamaría, A. (1989). Educación y procesos cognitivos. Una aproximación sociocultural. Ed. Junta de Andalucía. Sevilla.

Raths, E. (1988). Cómo enseñar a pensar. Teoría y aplicación. Ed. Paidós/estudio. Barcelona.

Rodríguez, M. (1997). Hacia una didáctica crítica. Ed. La muralla. Madrid

Tennant, M. (1991). Adultez y aprendizaje. Enfoques psicológicos. Ed. El Roure. Barcelona.

TEMA 5

Durkheim, E. (1982) Historia de la educación y de las doctrinas pedagógicas. Ed. La Piqueta. Madrid

Flecha, R. López Palma, F., Saco, R. (1988). Dos siglos de educación de adultos. Ed. El Roure. Barcelona

Paz, X. (1986). La educación de adultos en España; una aproximación històrica hasta 1980. en Puente, JM et. al. Perspectivas para la educación de adultos. Ed. Humanitas. Barcelona.

Sala, M. et al. (1975). Una educación permanente para adultos. Ed. Marsiega. Madrid

TEMA 6

DIÀLOGOS (2003) Principios, declaraciones y marco normativo. (volum I). Ed. Diàlogos:

dialogosxativa@terra.es

GENERALITAT DE CATALUNYA (1991). Llei de Formació d'Adults de Catalunya. Departament de Benestar social.

GENERALITAT DE CATALUNYA (1998). Currículum de l'Educació secundària Departament de Benestar social.

MEC (1990). LOGSE. Capítulo tercero. De la educación de las personas adultas.

TEMES 7 i 8

BOE (1993). Acuerdo nacional de formación continua. Núm. 59.7555

Cortina, A. (2002). Por una ética del consumo. Taurus. madrid

Flecha, R., González, F., Guiu, J., López Palma, F., I Recasens, J.(1993). Estudi sobre l'analfabetisme funcional a Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social.

Gelpi, E. (1990). Educación Permanente. Problemas laborales y perspectivas educativas. Ed. Popular. OEI. Quinto Centenario. Madrid.

Jover, D. (1990). La formación ocupacional para la inserción. Ed. Popular./MEC. Madrid.

MEC (1988). Proyecto para la reforma de la educación Técnico-profesional. Madrid.

Planas, J. (1993). L'educació per a l'activitat professional. Jornada: L'educació dels ciutadans en la construcció d'Europa. Consell Escolar de Catalunya. Girona.

Willis, P. (1988). Aprendiendo a trabajar. Akal: Madrid

TEMA 9

Cabello, J. (1997) Didáctica y educación de personas adultas. Propuestas para el desarrollo curricular. Aljibe. Málaga

Coll, C. (1992). Psicología y currículum. Ed. Paidós. Barcelona.

Ferrández, A., Sarramona, J., Tarín, L. (1977). Tecnología didáctica. Ed. CEAC. Barcelona.

Sarramona, J. (1982). Principios que justifican la metodología no formal en educación de adultos. EDUCAR-1.

UAB

Sarramona, J. (1990). Tecnología educativa. Una valoración crítica. Ed. CEAC. Barcelona.

Stenhouse, L. (1987). Investigación y desarrollo del currículum. Ed. Morata. Madrid.

TEMA 10

Apple, M. Maestros y textos. Paidós-MEC: Madrid, 1987.

Giroux, H.A. (1990). Los profesores como intelectuales. Hacia una pedagogía crítica del aprendizaje. Ed. Paidós/MEC. Barcelona.

Giroux, HA (1997) Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas. Paidós. Barcelona